

WOORD VOORAF

In 1973 en volgende jaren verscheen in Indonesië een aantal delen van de serie *Benih yang Tumbuh* ("Het zaad dat groeit"), waarin een aantal Indonesische kerken zich presenteert. Deze serie biedt een momentopname van de kerken, van haar organisatie en van de wijze waarop zij haar roeping opvatten.

Naar aanleiding van het verschijnen van deze serie werd van Indonesische zijde de wens geuit, dat de kerken eveneens de beschikking zouden krijgen over de bronnen voor de studie van haar verleden. Ingevolge deze wens besloten de Raad voor de Zending der Nederlandse Hervormde Kerk, de Zending der Gereformeerde Kerken in Nederland en de Gereformeerde Zendingsbond in de Ned. Herv. Kerk een uitgave van documenten uit hun archieven te doen voorbereiden.

De opdracht tot uitvoering van dit project werd door de zojuist genoemde drie zendingsinstanties verleend aan dr Th. van den End, voor deze zaak gequalificeerd als oud-docent in de kerkhistorische vakken aan de Theologische Hogeschool te Jakarta. Een begeleidingscommissie werd benoemd bestaande uit personen die ter zake kundig zijn op verschillende gebieden. In deze commissie hebben thans zitting: dr I.H. Enklaar (voorzitter), mevr. dr M.C. Jongeling, mevr. dr E.B. Locher-Scholten, prof. dr G.H.M. Posthumus Meyjes, drs H. Reenders, ds J.D. van Roest, prof. dr G.J. Schutte, prof. dr M.R. Spindler en prof. dr A. Teeuw.

Het eerste deel van deze bronnenuitgave van zendingsarchivalia is gewijd aan de Gereformeerde Zendingsbond en zijn arbeid in het gebied van de Sa'dan-Toraja's op Zuid-(vroeger Midden-) Sulawesi (Celebes), en verscheen in 1985. Het tweede deel behandelt de Gereformeerde Zending op Sumba en verscheen in 1987.

Thans wordt het derde deel aangeboden, dat handelt over de zendingsarbeid van de Nederlandse Zendingsvereniging, de Verenigde Nederlandse Zendingscorporaties en de Raad voor de Zending der Ned. Herv. Kerk in West-Java tussen 1858 en 1963.

Het doel van deze publicatie — nader gespecificeerd — is:

- een globaal beeld te geven van de organisatie van welke de zending in West-Java uitging, in het bijzonder van de Nederlandse Zendingsvereniging en haar arbeid in West-Java;
- uitgangspunten en hulpmiddelen aan te bieden voor verdere bestudering van de geschiedenis der zending en voor de beoefening van andere disciplines;
- in het bijzonder de Indonesische gebruikers van dienst te zijn bij het onderzoek naar de geschiedenis van hun kerk;
- en degenen die nu in Nederland en daarbuiten in dienst van de zending werken, vergelijkingsmateriaal te verschaffen uit een ander veld en/of een andere periode.

Deze uitgave kwam tot stand mede dankzij de subsidie verleend door het Programma Indonesische Studiën te Leiden. Wij zijn deze instantie daarvoor bijzonder erkentelijk.

Met de verschijning van dit derde deel is het project zoals het in 1980 werd omschreven voltooid. In de volgende jaren zal nog een Indonesische editie van de drie verschenen publicaties worden verzorgd. Het is echter niet onwaarschijnlijk dat in de toekomst meerdere delen, archiefstukken betreffende andere zendingsorganisaties of gebieden bevattende, aan deze serie zullen worden toegevoegd.

Het verblijdt de drie in dit project samenwerkende zendingsinstanties nu het derde deel in deze serie te mogen aanbieden. Het is hun wens dat als resultaat van de inspanningen van de bewerker en degenen die hem bijstonden bij de uitvoering van zijn taak de kennis van en het begrip voor de zendingsarbeid in het algemeen en de arbeid der Nederlandse Zendingsvereniging in het bijzonder moge toenemen.

De Raad voor de Zending der Nederlandse Hervormde Kerk,
De Zending der Gereformeerde Kerken in Nederland,
De Gereformeerde Zendingsbond in de Ned. Herv. Kerk.